

Elinkeinorakenteen kehitys 1960-luvulla

Maa- ja metsätalousväestön osuus Suomessa oli 1950-luvun alkaessa noin puolet (46 %) koko ammatissa toimivasta väestöstä. Samaan aikaan Ruotsissa vastaava osuus oli vain 22 prosenttia. Vuonna 1960 Suomessa oli vielä 35,5 prosenttia väestöstä maa- ja metsätalouden alalla, mutta vuonna 1970 osuus oli enää 20,3 prosenttia. Voimakkaassa kasvussa oli erityisesti teollisuudessa ja palvelualoilla toimivan väestön määrä.

Yhteiskunnan rakennemuutokseen vaikuttivat myös suuret sodan jälkeen syntyneen väestön ikäluokat. Siitä aiheutui muuttoliikettä maalta asutuskeskuksiin erityisesti 1960-luvun lopulla. Toisaalta naisten osuuden kasvu kodin ulkopuolisessa palkkatyössä leimasi tuon vuosikymmenen suomalaista yhteiskuntaa.

Maanpuolustuksen kannalta merkittävää oli maa- ja metsätalousväestön osuuden vähenemisen ohella se, että maaseudun työt koneellistuivat. Työhevosten määrä väheni jyrkästi 1960-luvulla, samalla kun traktori- ja autokanta kasvoi. Myös puolustusvoimissa oli sen vuoksi siirryttävä hevosvetoisuudesta moottorointiin, eikä maaseudun elinoloihin tottuneita reserviläisiä ollut enää entisiä määriä.

Suomen talouden omavaraisuus heikkeni etenkin polttoainehuollon osalta, mutta toisaalta ulkomaankaupan kasvu paransi myös kriisiaikojen huollon edellytyksiä. Tuonnin arvo lisääntyi vuoden 1950 bruttokansantuotteeseen (BKT) suhteutetusta 15,7 prosentin osuudesta vuoteen 1970 mennessä 21,2 prosenttiin. Viennin arvo suhteessa BKT:hen vastaavana aikana kasvoi 16,7 prosentista 20,2 prosenttiin. Kansantalous alkoi tulla yhä enemmän riippuvaiseksi ulkomaankaupasta. Vertailun vuoksi todettakoon, että kasvu jatkui myöhemmin niin, että vuonna 2000 tuonnin osuus suhteutettuna BKT:hen oli 32,4 prosenttia ja viennin 42,5 prosenttia.

Lähteinä mm: Seppo Kääriäinen, Sitä niittää, mitä kylvää (2002), s. 15 - 17; Henrik Meinander, Tasavallan tiellä (1999), s. 358 - 372; Erkki Pihkala, Suomalaiset maailmantaloudessa keskiajalta EU-Suomeen (2001), s. 240 - 267; Kalevi Rikkinen, "Suomalainen asuttaa maaseutua ja kasvattaa taajamia samanaikaisesti" teoksessa Suomalaisten tarina 3. Rakentajien aika (1993), s. 37 - 42.